

Verlag van het studiemiddag “Jong en dakloos”, d.d. 30 augustus 2012

Organisatie: JSO, GGD HM en ZOG MH

Aanwezigen:

Wethouder Suijker (gemeente Gouda) en Verbeek (Zuidplas), vertegenwoordigers van de gemeenten Boskoop, Gouda en Zuidplas, Factor-G, Stichting Christelijke Hulpverlening, Wmo-raden van Zuidplas en Gouda, ZOG MH, Kwintes, Brijder Jeugd en Preventie, Eleos, GGD Hollands Midden, GGZ Kinderen & Jeugd, GGZ MH (Rivierduinen), Politie Hollands Midden, MEE Midden Holland, Reakt, Kwadraad, Stichting Zwerfjongeren Nederland/ Het Projektburo, VNG, VOC Midden-Holland, Mozaïek Wonen, Inloophuis Domino, Siriz Opvang, Maatschappelijk Centrum Leger des Heils, Meldpunt Zorg en Overlast, Bureau Jeugdzorg, Advies & Meldpunt Kindermishandeling, Meldpunt Zorg en Overlast, JSO, Ondersteuningsprogramma VWS, enkele jongeren en andere belangstellenden.

1. Opening en introductie

Petra van Buren, Directeur ZOG MH opent de studiemiddag en heet iedereen welkom. Zij zegt dat de ZOG MH als belangenorganisatie van de GGZ, verslavingszorg en maatschappelijke opvang door projecten zoals deze de aandacht wil vragen voor doelgroep. Onder zwerfjongeren wordt verstaan: *Zwerfjongeren zijn feitelijk of residentieel daklozen onder de 23 jaar met meervoudige problemen*. De ZOG MH is in 2010 gestart met aandacht voor zwerfjongeren, we hebben toen een werkgroep “zwerfjongeren” gestart onder het OGGZ platform MH. Voor deze jongeren is geen specifieke opvang geregeld daarom hebben we met Kwintes een plan van aanpak geschreven voor een opvang voor jeugd. In 2011 is de registratie gestart bij de GGD, hieruit bleek dat er (in 2011) 30 unieke zwerfjongeren waren, waarbij wordt uitgegaan dat dit het topje van de ijsberg is. In 2012 vanuit de RAS middelen van de provincie een project gestart voor zwerfjongeren met ondersteuning van JSO. Vandaag zijn er ruim 60 aanmeldingen vanuit allerlei instellingen, waaruit blijkt dat dit onderwerp leeft in onze regio! Zij geeft het woord aan Fietje Schelling (de voorzitter van de studiemiddag). Zij is adviseur bij JSO en werkt veel met jongeren. In Den Haag is zij betrokken bij de Ketenaanpak (goede begeleiding voor de opvang van zwerfjongeren).

2. Jongeren

Landelijk gezien wordt het aantal geschat op 9000 waarbij wordt uitgegaan dat dit aantal groeit (cijfers: Algemene Rekenkamer). Het doel van deze middag is: het creëren van draagvlak, agendering van het onderwerp en zorgen dat ketenpartners elkaar leren kennen.

Fietje heeft met 8 jongeren van diverse instellingen (Kwintes, VOC, Siriz, de Reling en het Kompas) gepraat over hun ervaringen. Samen hebben zij 11 punten opgesteld om de hulp te verbeteren en 5 dingen benoemd die jongeren helpen als zij dakloos zijn.

Twee van deze jongeren vertellen vervolgens hun verhaal. Het meisje heeft haar verhaal getekend in een strip, daar is een filmpje van gemaakt. De jongen heeft een rap gemaakt en vertelt vervolgens wat hij belangrijk vindt.

Welke verbeterpunten hebben deze jongeren:

- Er moet hulp komen voor alle dakloze jongeren, waarbij de hulp niet stopt als ze 18 jaar worden;
- Er moet één begeleider komen met een positievere benadering, waarbij het verleden kan worden losgelaten;
- Meer gebruik maken van ervaringsdeskundigen;
- Er moet een centraal punt komen, waar kennis is van het aanbod en deskundigheid wordt gebundeld, om te vermijden dat ze van het kastje naar de muur worden gestuurd;
- Meer aandacht voor houding en bejegening van dakloze jongeren.

3. De wethouder van Gouda

Mevr. Suijker spreekt haar waardering uit voor deze studiemiddag. Jongeren mogen niet van het kastje naar de muur worden gestuurd. Zij moeten hun leven nog kunnen opbouwen en dit is een investering waard. Informatie moet wel beter op elkaar worden afgestemd, maar de materie is kennelijk ingewikkeld. Het is voor haar inspiratie om deze problematiek samen op te pakken en beter

te regelen. Zwerfjongeren staan nu echt op de agenda: het onderwerp is inmiddels in beleidsplannen opgenomen.

Het is een complexe problematiek omdat het ook gaat om huizen en werk (het geven van perspectief). Vaak heeft het te maken met de opvoeding (als je ouders je wegsturen). Er is ondersteuning nodig om weer vooruit te komen. Bejegening is hierbij zeer belangrijk. Zij zegt dat er in het traject naar de toekomst moet worden gekeken. De transitie van de jeugdzorg en het verbeteren van de nazorg zijn hierbij belangrijke punten. Zij wil hierbij betrokken blijven.

De voorzitter zegt dat de transitie van de jeugdzorg zeker kansen biedt om jongeren te begeleiden totdat zij op eigen benen kunnen staan.

De jongeren hebben nog meer wensen naar voren gebracht, bijvoorbeeld meer betaalbare jongerenhuisvesting, behoefte aan een lotgenotencontact en aparte opvang voor jongeren. Het Kompas is niet geschikt voor jongeren.

Zij loopt de 11 verbeterpunten met de zaal door.

1. Een centraal punt waar mensen werken die weten welk hulpaanbod (opvang, het kastje naar de muur gestuurd. Instellingen moeten beter samenwerken en op de hoogte zijn van elkaars aanbod.
2. Een vertrouwenspersoon waar je mee kan praten, die je kan vertrouwen en die bij je blijft tot je zelfstandig bent. Die persoon maakt samen met jou een toekomstplan en helpt je de hulp te krijgen die je nodig hebt.
3. Betere nazorg voor jongeren uit de jeugdzorg. Hulp moet niet stoppen als je 18 jaar bent, maar als je in staat bent om voor jezelf te zorgen.
4. Meer betaalbare jongerenhuisvesting, bijvoorbeeld door beter gebruik van leegstaande panden.
5. Alle jongeren moeten beter voorbereid worden op hun zelfstandigheid.
6. Hulp voor alle dakloze jongeren. Niet alleen voor zwangere of mishandelde jongeren of jongeren met een diagnose. Geen regiobinding.
7. Gebruik maken van ervaringsdeskundigen en lotgenoten contact organiseren.
8. Meer aandacht in de hulp (jeugdzorg) voor herstel van de relatie met ouders en/of familie en traumaverwerking. En zorgen dat jongeren een goed sociaal netwerk om zich heen hebben waar zij op terug kunnen vallen.
9. Aandacht voor talentontwikkeling. Actief stimuleren dat jongeren gaan sporten of een hobby hebben. Het is goed als jongeren lid zijn van een sportvereniging, iets te doen hebben, zich ontspannen, bewegen, andere mensen ontmoeten e.d.
10. Meer aandacht voor de houding en bejegening van medewerkers. Sommige werkers benaderen je neerbuigend, maken onderscheid.
11. Aparte opvang voor jongeren en meer mogelijkheden voor zelfstandig wonen met begeleiding op maat.

Wat heeft de jongeren geholpen ?

1. Mensen die mij positief bejegenen, die kijken wat ik wel kan;
2. Talentontwikkeling: sporten, schilderen, anderen ontmoeten;
3. Een klik hebben met een bepaalde hulpverlener, iemand die echt naar je luistert;
4. Ervaringsdeskundige hulpverleners;
5. Mensen uit mijn eigen sociale netwerk, familieleden, vrienden, een goed pleeggezin.

4. Registratie en het belang ervan

Paula van Ommen (beleidsmedewerkster OGGZ, GGD Hollands Midden) zegt dat er iets met de cijfers moet worden gedaan. Een betere registratie is belangrijk voor de financiering en een beter beeld van de problematiek. Er wordt daarom nadrukkelijk opgeroepen om aan deze registratie mee te werken. Dit is landelijk ook opgepakt.

Geschiedenis: registratie om cijfers aan te leveren voor het zorgkantoor om voorziening(en) voor zwerfjongeren in de regio Midden-Holland te kunnen maken.

Even goochelen met cijfers:

Schatting naar aanleiding van de gegevens van de Rekenkamer 20 – 80 zwerfjongeren in Midden-Holland.

Schatting OGGZ monitor volgens omrekening landelijke maatstaven:

1200-2400 totale doelgroep OGGZ, **daarvan 40 zwerfjongeren** in Midden-Holland

Onderzoek bureau HHM telling nov 2010 tot half febr. 2011. Info afkomstig van 45

centrumgemeenten, waarvan de info van 24 gemeenten als betrouwbaar werd gerekend. 11

centrumgemeenten konden een actueel aantal geven op peildatum. 13 centrumgemeenten leverden cijfers over een heel jaar. Dit is vertaald naar landelijke cijfers (op tientallen afgerond).

Landelijk aantal zwerfjongeren:

Op peildatum: 3617 (residentieel 365 en 3252 feitelijk).

Op jaarbasis: 7978 (residentieel 876 en 7102 feitelijk).

Wanneer ook de zwerfjongeren in RIBW instellingen worden meegerekend (vallen eigenlijk erbuiten):

Op peildatum: 4050

Op jaarbasis: 9000

Opvallend is de spreiding:

Er zijn grote verschillen tussen centrumgemeenten in het aantal zwerfjongeren per 10.000 inwoners.

Dit loopt van minimaal 1.0 tot maximaal 9.9 feitelijk daklozen per 10.000 inwoners.

Het gemiddelde ligt op 4.3 feitelijk dakloze zwerfjongeren per 10.000 inwoners, uitgaande van een jaartelling. Kijkend naar peildatum komt dat neer op 2.0 per 10.000 inwoners.

Voor Gouda (73.000 inwoners) zouden dat er op dit moment dus 15 zijn en op jaarbasis 32.

Voor de regio Hollands Midden (260.000 inwoners): 52 op peildatum en 112 op jaarbasis. Hierbij wordt uitgegaan van de nieuwe definitie tot 23 jaar en de landelijke cijfers zijn daarop aangepast/omgerekend. Ook is uitgegaan van het landelijk gemiddelde omdat Gouda en Midden-Holland ook bij andere onderzoeken in verreweg de meeste gevallen zo rond het landelijk gemiddelde zit.

Naar leeftijdscategorie; (cijfers zijn omgerekend naar de nieuwe norm van leeftijdsgrens bij 23 jaar i.p.v. 25 jaar)

onder 18 20-30% n.b. er is geen ondergrens van leeftijd!

18 t/m 22 70-80%

De man/vrouw verhouding daarbij is 61% versus 39%.

Resultaten tot nu toe uit de registratie in Midden Holland:

Tot nu toe door middel van registratie:

In 2011 30 unieke zwerfjongeren geregistreerd.

In 2012 tot nu toe 16 via de registratie. Daarbij vanmorgen nog eens 5 bij de post, die in dit aantal niet zijn meegenomen.

Leeftijdsopbouw:

18 1

19 1

20 2

21 5

22 5

23 3

De piek ligt hier dus duidelijk bij de adolescentenleeftijd en niet in de puberleeftijd. De leeftijd waarop jongeren op eigen benen gaan staan. Er is nog te weinig inzicht in de daadwerkelijke problematiek in onze regio, behalve vaststaat dat de meeste van hen te kampen hebben met financiële problemen, al dan niet met schulden.

Van de 16 registraties zijn er drie mannen en tien vrouwen; van drie registraties is het geslacht onbekend.

Dat is opvallend. Landelijk beeld is dat er meer jongens/mannen zijn.

De man/vrouw verhouding landelijk is 61% versus 39%. Een aantal van deze vrouwen uit de regio is afkomstig van Siriz. Dat verklaart het hoge aantal vrouwen, maar nog niet het lage aantal geregistreerde mannen. Verklaring daarvan is deels dat bij onze registratie nog niet de registratie van zwerfjongeren van het veiligheidshuis zijn meegenomen. Dit heeft het ook met beeldvorming te maken. Een aantal (al dan niet overlast gevende) zwerfjongeren wordt niet als zodanig aangemerkt.

We moeten in de regio de definitie dus beter gaan toepassen en er niet zelf een oordeel of interpretatie aan toevoegen. Het mag niet uitmaken met welke problematiek een jongere te maken heeft, om al dan niet als zwerfjongere meegeteld te worden.

Aanbevelingen:

Met een schatting alleen ben je er nog niet, je wilt ook weten welke hulpverlening nodig is. Hoeveel jongeren juist weer thuis of bij familie gaan wonen en hoeveel jongeren er aanspraak doen op andere woonvormen.

Registratie: zwerfjongeren komen moeilijk in beeld, daarom zoveel mogelijk partijen laten registreren die zicht hebben op de doelgroep. Door de manier waarop wordt geregistreerd, kunnen dubbelingen weggefilterd worden. Zo krijgen we een goed inzicht op het aantal. Dus allemaal meedoen met registratie!

Instellingen voor MO en VO: laat vooral ook registreren op het moment dat iemand bij je binnenkomt als zwerfjongere. Er is geen ondergrens van leeftijd!

De gegevensverzameling is nu grof op hoofditems;

Als eerste stap hebben we het registratieformulier al aangepast, zodat we nu ook al meer inhoudelijke info kunnen verzamelen. HHM geeft advies voor meer gegevensverzameling, die makkelijker en beter zou kunnen worden verzameld wanneer er sprake zou zijn van een centraal loket.

Definitie: een ander effect van de registratie is dat het ook een goede manier is om het onderwerp onder de aandacht te brengen. Er ontstaan gesprekken over wie er wel en niet onder vallen. Wat is een zwerfjongere, wat is de landelijke definitie, welke beeldvorming is er, welke oordelen en vooroordelen, welke achterliggende normen en waarden, manier van kijken naar de situatie en stigmatisering.

De definitie is helder en breed. Gebruik die dan ook zoals die bedoeld is voor een goed zicht op de gehele doelgroep, die dus heel divers is en kan zijn. Dat vraagt om maatwerk en een integrale aanpak per persoon. Onderscheid in doelgroepen is alleen van belang voor beleidslijnen over wat er aan mogelijkheden moet zijn of komen.

Sluit geen jongeren uit omdat je vindt dat het profiteurs zijn, omdat je vindt het jongeren zijn die zich in de schulden hebben gewerkt en kennelijk niet bereid zijn om daar ook verantwoordelijkheid voor te dragen. Het zijn jongeren die nog een heel leven voor zich hebben en zich nu al in een situatie bevinden, dat ze niet in staat zijn om hun leven vorm te geven, door welke omstandigheden dan ook. Daarbij hebben zij ondersteuning nodig, wellicht hulp, om hun problemen op te lossen. Als ze dat zelf konden, hadden ze dat allang gedaan.

Hulp bij alledaagse zaken: jongeren hebben naast hulp voor de problematiek ook iemand nodig die hen helpt bij de alledaagse zaken, zoals het aanvragen van zorgtoeslag, het invullen van formulieren etc. Die rol wordt in andere gevallen vaak door de ouders vervuld. Er komt heel wat op je af wat je allemaal moet regelen en daarvoor is een vertrouwenspersoon, mentor, vraagbaak belangrijk. Dat hoeft niet per se een professional te zijn.

De belangrijkste vraag is: wat is hun eigen kracht en wat hebben zij nodig?

Diverse andere gemeenten die daar meer info over verzameld hebben zijn zo gekomen tot een beter profielonderzoek.

Voorbeelden:

Rotterdam; bandieten, dissidenten, weglopers, verschoppelingen.

Den Haag; bandieten, weglopers, kansrijke zwerfjongeren, internaatsjongeren.

Dordrecht; dakloos, detentie en drugs, thuisloos met toekomstperspectief, kansrijk met startkwalificatie, laaggeschoold en hulpverlening;

Leiden; dakloos met justitieverleden, startkwalificatie met schulden, jongeren/meiden in familiecrisis, laaggeschoold met hulpverlening).

Profielen geven een grove schets, niet om etiketten te plakken want iedere zwerfjongere is uniek.

Met een doorgaande en betere registratie kunnen we voor onze regio ook komen tot een beter profiel en kunnen we ook beter kijken welk hulpaanbod nodig is. Meer woningen, kamers, opleiding, herstel van thuis/gezinssituatie, ambulante begeleiding, leren omgaan met financiën? Tevens nagaan wat de laatste gemeente van inschrijving was om een beeld te ontwikkelen over spreiding Gouda en regiogemeenten. Indien gekoppeld aan één loket; twee vliegen in één klap: inzet van passende hulp en zicht op de doelgroep en profielen.

Rapporten HHM zijn bij HHM of bij Paula van Ommen op te vragen.

5. Het aanbod

De voorzitter heeft in kaart gebracht hoe het aanbod eruit ziet in Midden Holland. De grootste groep zwerfjongeren is tussen de 18 en 20 jaar oud.

Zij vraagt de zaal naar welk loket zij een zwerfjongere zouden sturen:

- Meldpunt Zorg en Overlast: voor hulpverlening voor jongeren die jonger zijn dan 18 jaar. Zij kunnen niet worden doorverwezen, omdat er voor deze groep geen loket is. Hierdoor kan het Meldpunt geen oplossingen bieden.
- Centrum Jeugd en Gezin: de insteek is om deze doelgroep niet door te verwijzen maar de vraag te formuleren, in het netwerk te zetten en naar de partners te zoeken. Op deze manier kan worden bekeken wat nodig is om tot oplossingen te komen. Er wordt veel doorverwezen, ook van kinderen van 12+, via telefoon, de mail en de school (Meander, via het schoolmaatschappelijke werk). Er is veel verkokerd (deels gefinancierd), niet alles is aan elkaar verbonden in de hulpverlening.
- BJZ voor jongeren tot 18 jaar.
- Veiligheidshuis.
- MEE
- STIP

Vervolgens vraagt zij de zaal wie er allemaal ambulante hulp kunnen geven.

En als een jongere opvang nodig heeft waar kunnen hij/zij dan terecht :

- Stek: "de Ton" voor jongeren tot 18 jaar.
- Humanitas Homerun: hulpverlening met intensieve begeleiding. Zwerfjongeren kunnen hier direct naar toe, geen opvang
- Kompas (Leger des Heils): opvang voor de nacht (bed en postadres). Jongeren worden hier vaak afgewezen, hierover moet, op niet al te lange termijn, verder worden gepraat.
- Reling: voor jongeren van 17-22 jaar (meestal met diagnose) maar bieden aan verslaafden geen opvang. Alleen in de zorg bekende jongeren worden toegelaten.

Waar kunnen jongeren overdag terecht ? Bijvoorbeeld

- Reakt: voor dagopvang (eten, douche, gesprek) zonder indicatie, Eleos, Domino.
- ZOG MH, Kwadraad, Siriz, Werkplein, Veiligheidshuis en Zo!

Een aantal organisaties heeft aangegeven dat zij weinig zwerfjongeren zien, dat zijn bijvoorbeeld Bureau Jeugdzorg (onder de 18 jaar zwerven ze niet, dan zitten zij in opvang), de politie, Domino, MEE, jongerenwerk (wel in Boskoop) en 't Swanenburgshofje.

Met betrekking tot jongeren die hulp krijgen van Bureau Jeugdzorg wordt gezegd dat er altijd voor crisisopvang van 0-18 jaar gezorgd wordt. Als er geen bed is, wordt dit tot op directieniveau wordt besproken. Eerst wordt onderzocht wat er aan de hand is (in eigen netwerk) en wordt globaal ingeschat of het een veilige plek is.

Er wordt vastgesteld dat na 17.00 uur instellingen slecht bereikbaar zijn, Bureau Jeugdzorg heeft echter een 24-uurs crisisdienst.

De aanwezigen zijn het er over eens dat het aanbod erg versnipperd is. Organisaties kennen elkaar en elkaars aanbod onvoldoende. Er zou jaarlijks een netwerkbijeenkomst moeten zijn waar zij elkaar ontmoeten en actuele ontwikkelingen bespreken.

De sociale kaart die door de ZOG MH wordt ge-update is een welkome aanvulling. Deze zal z.s.m. worden verspreid.

6. Stand van zaken van het project :Knelpunten en prioriteiten

De meeste zwerfjongeren zijn bankslapers (bij anderen). Zwerfjongeren zijn vaak uitvallers, 80% heeft een jeugdzorgverleden. De belangrijkste risicofactoren voor dakloosheid zijn: op groeien op buiten het eigen gezin of bij teveel verschillende instanties hebben gewoond, getuige zijn van misbruik of huiselijk geweld.

Er zijn drie groepen zwerfjongeren te onderscheiden:

- lichte problematiek en kansrijk . Het zwerfend bestaan is vaak ontstaan door een incident of een trauma.
- intensieve en langdurige hulpverleningsachtergrond. De jongeren zijn vaak laagopgeleid en hebben langdurige zorg nodig.
- ook een hulpverleningsachtergrond, drugs en criminaliteit staan centraal.

Welke knelpunten benoemen jongeren en werkers :

Jongeren:

- versnipperde hulp, niet weten waar je heen moet
- moeilijk om de vicieuze cirkel te doorbreken
- gebrek aan opvang
- gebrek aan huisvesting (met begeleiding op maat)
- jeugdzorg stopt nog vaak bij 18
- houding van sommige medewerkers of instellingen
- financiën
- regiobinding

Instellingen:

- Gebrek aan jongerenhuisvesting;
- Geen (aparte) opvang voor jongeren bij instellingen als het Kompas;
- Gebrek aan regie, beleid en samenwerking (vallen tussen wal en schip);
- Postadres/zorgverzekering wordt ingewikkeld gemaakt. Een werkgroep is nu bezig met het postadres;
- Het aanbod is teveel versnipperd, niet persoonsgericht;
- Afhoudende houding van gemeenten en uitkeringsinstanties (Werkplein);
- Dagbesteding, werk en school;
- Financiering van de hulp (verkokering houdt vernieuwing tegen), jongeren moet geleerd worden hoe je met geld om gaat etc.;
- Een tekort aan of geen preventie: wat als je 18 jaar of ouder bent;
- Jongeren zijn niet gemotiveerd en ongrijpbaar;
- De houding van de deskundigen;
- Schuldhulpverlening is erg moeilijk, geen studiemogelijkheid bij schulden;
- Wachtlijsten (vooral bij gespecialiseerde hulpverlening);
- Regiobinding. Er wordt opgemerkt dat Gouda in de regio coulant is want er verblijven hier ook jongeren uit Rotterdam!

Ouders zijn niet meer verantwoordelijk voor hun kinderen als ze 18 jaar worden, financieel zijn ze verantwoordelijk tot hun 21e jaar.

Wat moet er gebeuren volgens de mensen waar ik mee gesproken heb?

1. Divers en groter aanbod van woningen of kamers (met begeleiding)
2. Persoonsgerichte aanpak
3. Ketensamenwerking, regie en beleid
4. Eén loket
5. Preventie
6. Financiering
7. Financiën/ Postadres/Zorgverzekering
8. Dagbesteding
9. Ervaringsdeskundigheid

7. Werkgroepen

Na de pauze zijn de deelnemers verdeeld over zeven werkgroepen.

1. Eén loket
2. Preventie
3. Ketensamenwerking
4. Huisvesting en opvang
5. Dagbesteding
6. Eigen kracht en ervaringsdeskundigheid
7. Persoonsgerichte aanpak

De vragen die door iedere werkgroep zijn besproken zijn:

- Welke oplossingen zijn mogelijk?
- Hoe kom je tot een integrale aanpak en regie?
- Wat ga/kan jij of jouw organisatie doen?

- 1. Eén loket

Eén loket waar kennis is van de sociale kaart en een begeleider die de jongere in alle stappen ondersteunt.

Het CJG als makkelijk toegankelijk centraal punt voor jongeren. Het heeft al zeven partners en kan de benodigde partners binnenhalen. Het CJG wil een apart plan voor iedere jongere.

Oplossingen : meer bekendheid aan geven met name via internet, online mogelijkheden geven door bijv. chatten, bekendheid met de sociale kaart en een vaste casemanager/begeleider bij alle stappen.

- 2. Preventie

Het is lastig om preventie maatregelen te nemen omdat het onbekend is hoe het er in gezinnen toe gaat en wat de ontwikkelingsfase van de jongere is.

-Jongeren moet gewezen worden op verplichtingen. Folders zijn hierbij niet efficiënt. Het onderhouden van persoonlijke contacten vraagt veel tijd en geld.

-Scholen moeten een meer signalerende functie krijgen naar de CJG.

-Gebruik groep 7 en 8 van de basisschool om eerder te signaleren.

-Hulpverlening moet niet te hoogdrempelig zijn: eigen (spreek)taal gebruiken.

-Over welke jongeren hebben we het?

-Schakelmomenten: als een jongere om hulp vraagt moet dit onmiddellijk geboden worden: de termijn hiervoor is max. drie maanden.

-Voorlichting bij echtscheiding.

-Hoe houden we contact met dit soort groepen?

-Samenwerking Jongerenwerk+BJZ=SMW+AMW

-Meer outreachend werven

-“Lastig” gaat vaak in tegen het uitgangspunt “we helpen mensen die gemotiveerd zijn”.

-Niet doorverwijzen maar samen oppakken, anders verlies je de jongere

-Bij het contact met een jongere moet je soms buiten je eigen expertise werken (bijv. de Marokkaanse doelgroep)

-Wie is de juiste hulpverlener voor de jongere. Dit is een lastig punt, omdat het over eigen organisatiegrenzen heen gaat.

- 3. Ketensamenwerking

Instellingen zien in dat ze los van (ook financiële) belangen en werkwijzen van hun eigen instellingen moeten kunnen opereren en dat hiervoor de GGD regiehouder zou moeten zijn.

Casemanagement via de warme overdracht. Feitelijk zou het gaan om een uitbouw van de bestaande activiteiten van het CT Meldpunt Zorg en Overlast, een toevoeging van een (F)ACT team, het ontschotten van financiering via de GGD en het via een convenant organiseren van o.m. mandaat en doorzettingsmacht. Geld volgt klant als uitgangspunt. Instellingen mogen klanten niet loslaten; als de inzet wordt opgeschort, komt cliënt weer bij de regiehouder terecht. Het CJG zou, dan wel laagdrempeliger geworden en zou de centrale inloop voor zwerfjongeren kunnen zijn, zowel digitaal (met een website) als fysiek.

Verder informatie uit de workshop: Ketenvaerantwoordelijkheid

Zwerfjongeren passen niet in de huidige vorm van maatschappelijke opvang en hebben iets nodig wat past bij de doelgroep. Behoeften kunnen heel verschillend zijn: soms 24 uren opvang, maar soms ook gewoon woonruimte zelfstandig, al dan niet tijdelijk.

Allereerst is het van belang dat er in het eigen systeem van de jongere tijdelijke woonruimte te vinden is. De praktijk is echter meestal dat dit systeem al benut en uitgeput is en daar dan geen rek meer in zit.

Voor de eerste (nood)opvang kan gedacht aan crisisplaatsen, bijv. bij Leger des Heils, of een andere instelling. Maar misschien kan er ook wel gebruik gemaakt worden van gastgezinnen (mits dat kan voor de problematiek). 't Swanenburgshofje geeft aan dat zij daar mee gewerkt hebben, maar er inmiddels mee gestopt zijn, omdat dat niet goed ging. Er werd bijvoorbeeld gestolen of er was te weinig privacy over een weer door het inwonen bij een gastgezin.

Tegelijkertijd zijn er nu goede ervaringen mee in Engeland. Je moet dus goed kunnen kijken wie geschikt is voor een gastgezin. Bureau jeugdzorg werkt ook met gastgezinnen voor opvang van jeugd tot 18 jaar, dus waarom zou dat niet ook voor jongeren tot 23 jaar kunnen?!

Het kan per jongere erg verschillend zijn wat nodig is, 24 uren plek, gastgezin, woonruimte met begeleiding of zelfstandige woonruimte met begeleiding op andere leefgebieden.

Er zijn nu bij diverse plaatsen en bij verschillende organisaties crisisopvangplekken. Men weet dat echter niet goed van elkaar, er is ook nergens een centraal overzicht of er ergens plekken/bedden vrij zijn. Het is handig om dit bijvoorbeeld ergens in de cloud te plaatsen, zodat er altijd een actueel overzicht is?

Is het een goed idee om alle crisisplekken meer centraal te houden en niet zo te versnipperen? Dit kan verder uitgezocht en onderzocht worden.

Mozaïek geeft aan dat zij starterswoonruimte heeft, waarvoor soms moeilijk mensen te vinden zijn, omdat de wooneisen steeds hoger komen te liggen. Wellicht zijn deze plekken voor dit doel te benutten (zwerfjongeren en/of crisisplekken). Deze woonruimte is momenteel kaal, maar kan natuurlijk met diverse bronnen gemeubileerd worden.

Probleem blijft de doorstroom. In het huidige woonsysteem in Nederland blijven mensen lang in een goedkope woning wonen, ook al zijn zij inmiddels meer gaan verdienen. Dit beperkt de doorstroom en zorgt ervoor dat er weinig woningen in het lage huursegment beschikbaar zijn.

Wees creatief in het vinden van andere oplossingen. Het hoeft niet altijd een hele woning te zijn, denk aan kamers met kansen, een woning met meerdere woonplekken. Er kan ook gekeken worden of hiervoor een van de zorgdakwoningen benut kan worden.

Aanpak en begeleiding moet integraal gebeuren.

Knelpunten als postadres/uitkering en onverzekerdeheid mogen niet door bureaucratie en het "kastje naar de muur" beleid beperkend zijn. Integrale aanpak, een persoon met doorzettingsmacht zijn nodig om de impasse te doorbreken.

Hiervoor zou één loket, dat het geheel bekijkt, handig zijn.

Van instellingen wordt verwacht dat zij samenwerken om tot die integrale aanpak te komen. Niet doorverwijzen, maar gezamenlijk aanpakken.

• 4. Huisvesting en opvang

- Keten: eerste opvang met meer differentiatie, bijv. laagdrempelige inloop voor jongeren/jongerenloket, MO voor jongeren, woonstudio's of bij gastgezinnen.
- Fysiek: instellingen ontmoeten elkaar daar en jongeren ontmoeten de instellingen;
- Doorzettingsmacht: een sociaal jongerenmarinier die rapporteert aan burgemeester of wethouder. Op casusniveau worden knelpunten opgelost die ontstaan doordat instellingen en regels elkaar uitsluiten.

• 5. Dagbesteding

Eerst moet worden voldaan aan basisvoorwaarden, zoals het creëren van meer specifieke opvang, met name douches en slaapplekken, voor jongeren. Bij vermenging met andere groepen voelen jongeren zich niet veilig en trekken dan verder

Knelpunten bij dagbesteding:

-Het ontbreken van diploma's, die meer leiden tot een zinvolle dagbesteding;

-Continuïteit;

-Diversiteit: de groep onderling en ouderen;

UWV-gemeente: de jongere is slachtoffer van de bureaucratie.

Oplossingen:

-Meer vraaggericht

-Geef een zinvolle dagbesteding met (toekomst)perspectief, een werkervaringsplaats etc.

--Maatjesproject: inzet begeleiding met goede vertrouwensrelatie en met continuïteit;

-Zet jongeren in als vrijwillige ervaringsdeskundige (met begeleiding);

-MEE: hulpvraag verduidelijken/trajectbegeleiding, wellicht bij beperking of vermoeden van een beperking, bij de aanbod van een cursus;

-Domino: aansluiten met vrijwilligers;

-Kwintes en Eleos: vraaggericht werken;

-Reakt: rehabilitatie benadering naar vraaggericht werken;

-Brijder: inventariseren van wensen via internet en cliëntenraad.

- 6. Eigen kracht
 - Draagvlak onderzoeken voor de opzet van een jongerenplatform met behulp van een ondersteuner.
 - In gesprek gaan met andere platforms om van elkaar te leren en om uiteindelijk voor de belangen van de jongeren op te kunnen komen.
 - Ervaringsdeskundigheid benutten in voorlichting en trainingen. Hiervoor moeten trainingen voor jonge ervaringsdeskundigen worden ontwikkeld.
 - Iedere instelling moet goed luisteren naar de opmerkingen en verbeterpunten van de jongeren.
 - Jongeren moeten de doelgroep (elkaar) motiveren om in actie te komen ZOG MH wil ondersteunen.
 - Bij voldoende animo wil de ZOG MH een herstelgroep/ lotgenotencontact gaan starten
- 7. Persoonlijke aanpak
 - Goede begeleider die meedenkt is noodzakelijk;
 - Goede zorg en medicatie
 - Ook in samenwerking met het VOC oppakken.
 - Een klik is noodzakelijk: het is moeilijk om een verandering in de hulpverlener te accepteren: iemand die er altijd voor je is en die je kunt vertrouwen.
 - Zelf gemotiveerd te zijn.
 - Persoonlijke benadering en bejegeningen (niet dat formele); dit is belangrijk voor het gelijkwaardigheidsgevoel.

8. Plenaire terugkoppeling

Iedereen is het erover eens dat nog een en ander moet worden uitgewerkt. ZOG MH maakt een verslag van de bijeenkomst dat krijgt iedereen.

De presentatie van de sociale kaart is eind 2012

Verder gaat de werkgroep zwerfjongeren de punten verder uitwerken. Er wordt gevraagd wie deel wil nemen aan deze werkgroep zwerfjongeren. Leden zijn nu Kwintes, GGD, Leger des Heils, ZOG MH, STEK.

Het CJG, Bureau Jeugdzorg, Kwadraad, Brijder en vertegenwoordigers van Humanitas Homerun, VOC (jonge moeders), Siriz en ASVZ melden zich aan.

9. Het ondersteuningsprogramma

Diny Flierman (Ondersteuningsprogramma Zwerfjongeren) licht toe wat dit kan betekenen voor de gemeente Gouda. Het ministerie van VWS wil dat er geen zwerfjongeren meer op straat zijn. Daarom is er een ondersteuningsprogramma opgesteld voor de centrum gemeenten. In het eerste halfjaar van 2012 zijn er 10 gemeenten ondersteund, nu zijn de andere 33. De gemeente Gouda gaat nu mee doen.

Werkwijze:

- Analyse van de stand van zaken (welk specifiek beleid is er, de aantallen en de persoonsgerichte aanpak);
- Met de betreffende ambtenaren en verantwoordelijke wethouders bespreken;
- Brede bijeenkomst met instellingen, gemeenten en beleidsmedewerkers;
- Bepalen welke stap er gemaakt wordt, bijv. verbeteren van de nachtopvang, aanpak schuldenproblematiek.

Soms zijn zwerfjongeren zelf ook actief in het plan van aanpak.

De gemeente Gouda gaat geen startbijeenkomst organiseren, zij neemt de uitkomsten van deze studiemiddag mee in de plan van aanpak. Over een tijdje komt er een tweede bijeenkomst (wat is er gedaan en wat is er bereikt?).

10. Afsluiting van de studiemiddag

De voorzitter bedankt iedereen voor de inbreng en komst naar deze studiemiddag.

Zij vraagt iedereen twee data in de agenda te noteren :

- Over een maand: bezie of je hebt gedaan wat je met deze bijeenkomst wilde doen.
- Over drie maanden (rond de kerst) : bedenk nogmaals of je er echt iets mee hebt gedaan.

Zij sluit de bijeenkomst af.